

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Kwartaalrapportage VRT Q2 2022	TELEFOONNUMMER	+31640637583
DATUM	27-9-2022	E-MAILADRES	kyra.wouters@provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	<u>UTSP-1599414117-65527</u>	DOMEIN/OPGAVE	MOB
VAN	Kyra Antwerpen-Wouters	TEAM	TPM
NUMMER PS	PS2022MM	PORTEFEUILLEHOUDER	Schaddelee
COMMISSIE	Milieu & Mobiliteit		
BIJLAGE	VRT kwartaalrapportage 01-04-2022 tm 30-06-2022		

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

Het programma Vernieuwde Regionale Tramlijn (hierna: VRT) bestaat uit vijf deelprojecten, die elk een eigen scope en tijdspad hebben. Financiële beheersing gebeurt zowel op project als op programmaniveau. De bijgevoegde voortgangsrapportage geeft de actuele ontwikkeling weer tot peildatum 30 juni 2022 van alle deelprojecten. Daarnaast wordt in deze Statenbrief de actuele stand van zaken van het programma gegeven.

Met betrekking tot de SUNIJ-lijn zijn de deelprojecten VK-sporen, Materieel en Ombouw SUNIJ-lijn afgerond of bevinden zich in de afrondende fase. De focus lag in het tweede kwartaal van 2022 daarmee op het testbedrijf en proefbedrijf van de deelprojecten Spooromlegging Nieuwegein City (hierna: NGC) en de Vervoerkundige Koppeling Plus (hierna: VK+). Voor beide projecten geldt dat het proefbedrijf in het afgelopen kwartaal succesvol is afgerond en de benodigde stappen zijn genomen voor de definitieve indienststellingsvergunning. Op 2 juli is het project VK+ in exploitatie genomen en op 9 juli is ook project NGC in exploitatie genomen. Daarmee verschuift de nadruk binnen programma VRT richting het afronden van de geïdentificeerde restpunten en het opleveren en overdragen richting de beheerorganisatie.

Inleiding:

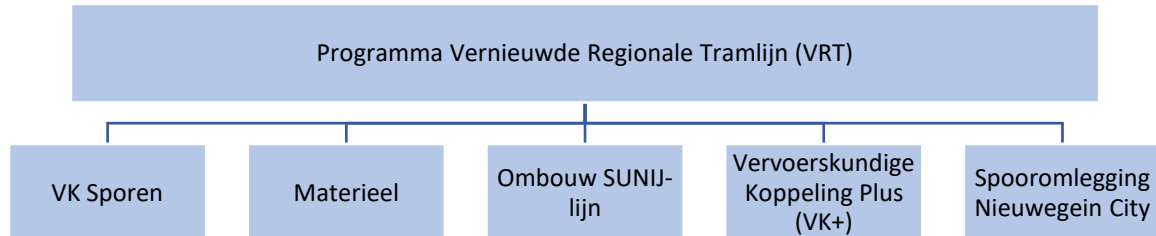
In december 2016 heeft u het besluit genomen om de bestaande tramlijn van Utrecht Jaarbeursplein naar Nieuwegein-Zuid/IJsselstein-Zuid (SUNIJ-lijn) geschikt te maken voor de nieuwe lagevloertrams en groot onderhoud aan de infrastructuur uit te voeren op het zuidelijke deel van de SUNIJ-lijn. Daarmee wordt de SUNIJ-lijn geschikt gemaakt voor de koppeling met de Uithoflijn tot één doorgaand tramvervoerssysteem zodat de reizigers uit IJsselstein en Nieuwegein zonder over te stappen naar Utrecht Science Park kunnen reizen en andersom. Hieruit is het programma Vernieuwde Regionale Tramlijn (VRT) ontstaan (zie 819A9D0B, d.d. 25 oktober 2016).

U wordt periodiek door middel van kwartaalrapportages geïnformeerd over de voortgang van het gehele programma VRT. De laatste kwartaalrapportage betrof de periode tot en met maart 2022 (zie UTSP-1599414117-63933 d.d. 31 mei 2022). Met de bijgevoegde kwartaalrapportage rapporteren wij over de periode 1 april tot en met 30 juni 2022. In deze Statenbrief geven wij daarnaast ook de actuele stand van zaken van het moment van schrijven. Wij streven ernaar om u op deze manier op een zorgvuldige en transparante wijze mee te nemen in de

voortgang van het programma VRT.

Toelichting:

Het programma VRT bestaat uit vijf deelprojecten (VK Sporen, Materieel, Ombouw SUNIJ-lijn, Vervoerskundige Koppeling Plus en Spooromlegging Nieuwegein City), die elk een afgebakende scope en tijdsplan hebben:

Het programma VRT wordt uitgevoerd door de projectorganisatie. Bij afronding van de projectscope levert deze projectorganisatie de nieuwe infrastructuur op en wordt het beheer bij het team Trambedrijf Beheer en Onderhoud (TBO) ondergebracht. Het team TBO is vervolgens verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de baan, het materieel en alle tramgerelateerde systemen en locaties. Vervolgens kan het team Expertiseteam Openbaar Vervoer (EOV) de exploitatie door de vervoerder laten starten. Beide partijen zijn ook betrokken tijdens de realisatie van programma VRT. Zo is het team EOV verantwoordelijk voor het organiseren van het vervangend vervoer ten tijde van de werkzaamheden. Dit betekent dat de projectorganisatie los staat van de teams TBO en EOV, maar gedurende het programma regelmatig de afstemming moet zoeken met beide partijen over het realiseren van de projectdoelstellingen met aandacht voor de integrale belangen van het trambedrijf.

In de bijgevoegde kwartaalrapportage kunt u lezen in welke mate de onderdelen van de vijf deelprojecten op koers liggen, wat de risico's en randvoorwaardelijke zaken zijn en hoe dit zich verhoudt tot de hoofdlijnenplanning. In deze Statenbrief geven we hier een korte samenvatting van en geven we per deelproject de actuele stand van zaken.

VK-sporen en inkoop materieel

Het deelproject VK-sporen betreft de aanleg van tijdelijke extra sporen bij de remise voor het kunnen stallen van de oude en de nieuwe tramvloot. Het deelproject Materieel betreft de inkoop van 22 trams van 41 meter lengte met lage vloeren. Beide projecten zijn per 26 oktober 2021 geconsolideerd. Dit betekent dat de projecten financieel en administratief zijn afgesloten.

Ombouw SUNIJ-lijn

De ombouw SUNIJ-lijn betreft het geschikt maken van de bestaande tramlijn van Utrecht CS naar Nieuwegein Zuid/IJsselstein Zuid voor de nieuwe lagevloertrams. Zoals aangegeven kunnen reizigers sinds 14 maart 2021 op de gehele SUNIJ-lijn weer met de tram reizen. Als compensatie voor de hinder van de latere start exploitatie van de SUNIJ-lijn is aan de reizigers twee weken gratis reizen toegezegd. De kosten hiervoor zijn gereserveerd in de financiële prognose van de ombouw SUNIJ-lijn. In overleg met EOV en de vervoerder van de SUNIJ-lijn is gekozen om in de periode 19 september tot 2 oktober 2 weken gratis tram aan te bieden op de gehele SUNIJ-lijn en Uithoflijn. De kosten voor deze compensatie passen binnen de financiële prognose van Ombouw SUNIJ-lijn. Communicatie over deze campagne wordt uitgevoerd door de vervoerder.

Bij het deelproject Ombouw SUNIJ-lijn moeten nog enkele restpunten afgewikkeld worden, zoals de robuustheid van de aangelegde nieuwe perrons, de beschadiging aan wisselstellers en het as-built dossier. Daarnaast heeft men afgelopen periode hard gewerkt aan de afronding van het complete opleverdossier. Het projectteam stemt de inhoud en vorm regelmatig af met TBO, zodat het opleverdossier aan de eisen en wensen van TBO voldoet en de overdracht zorgvuldig verloopt.

Middels deze overdracht zullen ook enkele werkzaamheden die een langere doorlooptijd kennen aan TBO worden overgedragen, om onnodige VAT kosten te voorkomen door het in stand houden van de projectorganisatie te behoeve van deze relatief kleine restpunten. Over de overdracht van deze werkzaamheden wordt ook afgestemd met TBO.

Vervoerkundige Koppeling plus (VK+)

De SUNIJ-lijn en de Uithoflijn (UHL) waren sinds de openstelling van de UHL in 2019 technisch aan elkaar gekoppeld. Er konden wel overbrengingsritten plaatsvinden van en naar de remise in Nieuwegein. Echter waren ze nog niet vervoerskundig verbonden, oftewel er mochten nog geen reizigers gebruik maken van deze doorgaande verbinding. Hiervoor moesten eerst een aantal maatregelen worden geïmplementeerd en een safety case worden opgesteld. Dat is inmiddels gelukt en op 2 juli 2022 is de zomerdienstregeling van start gegaan en deze is op 22 augustus 2022 verder opgeschaald vlak voor de start van het academisch jaar.

Het uiteindelijke doel van dit deelproject om een vervoerkundige verbinding te realiseren tussen de SUNIJ-lijn en UHL is bereikt. Het project VK+ omvatte zowel het koppelen van de infrastructuur als de introductie van de 75-meter trams op het gehele Utrechtse tramnetwerk met nieuwe lijnnummers, lijn 20, 21 en 22. Het projectteam werkt nu nog aan het afronden van de administratieve afsluiting en bereidt de décharge van het projectteam verder voor.

Spooromlegging Nieuwegein City

De gemeente Nieuwegein werkt al geruime tijd aan herontwikkeling van de binnenstad (genaamd City Nieuwegein, onderdeel van het Gebiedsprogramma City Nieuwegein West). Zo ook aan de westkant van City Nieuwegein waar het huidige OV-knooppunt ligt: de tramhalte Nieuwegein Stadscentrum en het huidige busstation.

Om de herontwikkeling van het OV-knooppunt mogelijk te maken, is tussen de gemeente Nieuwegein en de provincie overeengekomen om hier samen aan te werken. Hiervoor is in 2019 een samenwerkingsovereenkomst afgesloten. Deze afspraken zijn verder uitgewerkt in de op 9 maart 2021 getekende samenwerkingsovereenkomst 2021. Het doel is om een hoogwaardig OV-knooppunt te realiseren om het gebruik van OV en fiets te intensiveren en een aantrekkelijke en toekomstbestendige stedelijke ontwikkeling van City Nieuwegein West (groter dan het stationsgebied) mogelijk te maken. Hiervoor wordt onder andere ingezet op het verleggen van het tramtracé, het realiseren van een nieuwe tramhalte en het verplaatsen en uitbreiden van het busstation naar een locatie die direct gekoppeld is aan de tramhalte. Het deelproject NGC voorziet in de verlegging van het tramtracé en de realisatie van de nieuwe tramhalte.

In april 2021 is het werk van NGC gegund aan Dura Vermeer Rail Infra BV (DVRI). In januari tot en met mei 2022 heeft DVRI de realisatiewerkzaamheden uitgevoerd. Daarnaast heeft in april, mei en juni 2022 het testbedrijf en proefbedrijf succesvol plaats gevonden. De exploitatie van de halte en daarmee ook de gehele SUNIJ-lijn is gestart op zaterdag 9 juli 2022. Dit is ook gevierd middels een feestelijk openingsmoment in Nieuwegein stadscentrum. Op dit moment wordt, in goed overleg met TBO, het opleverdossier van DVRI getoetst op volledigheid en kwaliteit. Dit opleverdossier is nodig voor de oplevering van DVRI en om definitief over te dragen aan TBO en voor. DVRI handelt nog enkele restpunten af, zoals de positionering van de trekputten en werkzaamheden aan de spoorgoten in de Zuidstedeweg. Net zoals bij het project Ombouw SUNIJ-lijn zullen ook enkele resterende werkzaamheden worden overgedragen, die een langere doorlooptijd kennen. Over de overdracht van deze werkzaamheden wordt ook afgestemd met TBO.

Planning voor afronding programma en décharge

Met de vorderingen op alle drie de projecten, wordt voor alle drie de projecten voorbereid op overdracht naar TBO. Na de overdracht kunnen de drie projecten gaan afronden en de laatste stand per project vast gaan leggen. Daartoe zal per project een consolidatiedocument worden opgesteld, gelijk aan het consolidatiedocument dat in oktober 2021 is opgesteld voor de projecten VK-sporen en Materieel. Het is de planning dat deze documenten uiterlijk in november 2022 gereed zijn en vastgesteld kunnen worden. Na deze stap kan dan ook het gehele programma afgerond worden en décharge vragen. Het is de planning om dit eind 2022 te realiseren. Dit betekent dat de kwartaalrapportage over het derde kwartaal van 2022 de laatste rapportage van dit programma zal worden. Het vierde kwartaal wordt dan afgesloten middels het décharge formulier van het gehele programma.

Deze planning is echter ook in grote mate afhankelijk van afstemming met opdrachtnemers en de overdracht naar beheer. Daartoe zal in de Statenbrief bij de kwartaalrapportage over het derde kwartaal toegelicht worden of het de verwachting is dat het programma volgens deze planning décharge aan zal vragen. Daarnaast zal in de bijbehorende Statenbrief een doorkijk gemaakt worden welke resultaten men verwacht ten tijde van décharge. Vervolgens zal bij het verkrijgen van décharge een laatste informerende Statenbrief gedeeld worden inclusief het déchargeformulier, waarna het programmeerteam definitief zal afronden.

Het plan is om vanuit TBO de verdere nazorg van de tramprojecten op zich te nemen. Deze nazorg omvat het verbeteren en optimaliseren van de robuustheid, betrouwbaarheid en omgevingsaspecten (booggeluid). Daarnaast zal de afronding van de laatste restpunten uit de projecten Ombouw SUNIJ-lijn, NGC en VK+ ook onder dit

programma plaats vinden. Om al deze onderwerpen goed op te pakken, zal dit programma nazorg tramprojecten het projectmatig werken versterken en de raakvlakken tussen al deze projecten borgen. De opzet en precieze omvang van dit programma wordt op moment van schrijven nog verder uitgewerkt.

Terugkoppeling booggeluid

De maatregelen voor het voorkomen van geluidsoverlast door booggeluid worden buiten het programma VRT opgepakt door TBO. Aangezien de start van de exploitatie voor project NGC en project VK+ wel invloed hebben op dit dossier, wordt middels deze Statenbrief ook een korte update gegeven over dit onderwerp.

Recent zijn de Staten nog geïnformeerd over booggeluid middels de Statenbrief Booggeluid en verkeersongevallen met ontsparing (d.d. 31-05-2022, PS2022MM24). In deze Statenbrief is de voortgang met betrekking tot booggeluid uitgebreid toegelicht.

Om het booggeluid te minimaliseren zijn baansmeerinstallaties aangebracht. Daarnaast worden momenteel wioldempers op de tramvoertuigen aangebracht. Voor beide maatregelen zijn proeven uitgevoerd, waarvan de meetresultaten positief zijn:

- Op de locaties met een werkende baansmeerinstallatie wordt nauwelijks nog booggeluid waargenomen in de metingen.
- Op de locaties zonder werkende baansmeerinstallatie treedt bij de passage van een tram met wioldempers nog slechts incidenteel booggeluid op.

Daarbij geldt dat de wioldempers een vermindering van overlast geven op alle locaties. Daartoe worden op alle trams wioldempers gemonteerd. Deze montage loopt al tijdens het schrijven van deze brief en het is de verwachting dat op korte termijn alle trams voorzien van wioldempers.

Ten tijde van de herstart van de exploitatie op 9 juli 2022 was de problematiek op enkele locaties nog onvoldoende opgelost. Dit komt mede doordat de wioldempers nog niet op alle tramvoertuigen zijn aangebracht. Dit heeft er toe geleid dat er meerdere keren door de omwonenden geklaagd is over de overlast door booggeluid. Sinds de herstart van de exploitatie is er daarom ingezet op intensief omgevingsmanagement, waarmee de omwonenden actief geïnformeerd worden over de maatregelen en de vooruitgang. Daarnaast vindt er regelmatig bestuurlijk overleg plaats met de gemeenten Nieuwegein en IJsselstein over dit onderwerp, waarbij de provincie de leiding neemt betreffende afstemming en uitvoering.

Financiële consequenties:

In deze rapportageperiode wordt een positief saldo op programmaniveau verwacht van € 6,5 miljoen (was in het eerste kwartaal van 2022 € 8,6 miljoen). In dit saldo is ook reeds rekening gehouden met een risicoreservering (kostenkant) van € 1,7 miljoen.

De wijziging in het positief saldo is ontstaan door een drietal aanpassingen;

1. Middels de Kadernota 2023-2026 (Docnr UTSP-1960005650-118) is het investeringsbudget verlaagd met een bedrag van €5 miljoen, zoals ook aangekondigd in eerdere Statenbrieven.
2. Middels de Kadernota 2023-2026 (Docnr UTSP-1960005650-118) is ook een indexering van €2,6 miljoen toegevoegd aan het investeringsbudget.
3. Daarnaast is in Q2 2022 ook weer de kostenkant van het programma geactualiseerd. Deze kostenkant is gedaald met €0,3 miljoen gebaseerd op voortschrijdend inzicht.

Het actuele saldo op programmaniveau bedraagt dus € 8,6 miljoen minus € 5,0 miljoen plus € 2,6 miljoen plus € 0,3 miljoen is € 6,5 miljoen).

Vervolgprocedure / voortgang:

Een afschrift van deze Statenbrief zal aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten ter informatie worden aangeboden. De eerstvolgende kwartaalrapportage omvat de periode 1 juli 2022 t/m 30 september 2022.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen